Mauritskade 63,
Amsterdam-O- (Nederland)

ELFDE JAARGANG No. 1245

VERSCHIJNT MAANDAG, WOENSDAG EN VRIJDAG

MAANDAG 14 JANUARI 1952

De Arubaanse Courant

NIEUWSBLAD VOOR ARUBA

Uitgeefster: „De Arubaanse Courant" N.V.
Redacteur: A. Cloo (Tel. thuis: 1481)
Abonnement: ƒ 1.50 p. maand

Bureau Oranjestad: Nassaustraat 97, Tel. [illegible]
Bureau San Nicolaas: „Esquire", Mainstr., Tel. [illegible]
Gedrukt bij de „Aruba Drukkerij" N.V., Tel. [illegible]

Strijd in Suezkanaalzone laait weer op

Verzetsmannen vuurden op Britten

ISMAILIA, 14 Jan. — De strijd in de Suezkanaalzone is weer opgelaaid. Bij een botsing tussen Britse militairen en leden van Egyptische „commando-eenheden" werden 12 Egyptenaren gedood en 15 gewond en 41 gevangen genomen. Eén Britse militair kwam om het leven. Britse officieren hebben verklaard, dat het incident een gevecht in de volle militaire betekenis van het woord was. De Egyptenaren vielen verdedigingswerken en de waterinstallaties bij Tel el Kebir aan. De Britten maakten wapens en munitie buit.

Volgens de Egyptische minister van binnenlandse zaken, Serag el Din, werden zes Egyptenaren in genoemd gebied gedood. De minister van sociale zaken verklaarde, dat „op de kabinetszitting een belangrijke beslissing is genomen om het leven van de bevolking in de kanaalzone te vergemakkelijken". Hij wilde dit niet toelichten, doch zeide de maatregelen later bekend te zullen maken.

Een Britse militaire woordvoerder heeft meegedeeld, dat hier en daar Britten beschoten zijn door Egyptische verzetsstrijders. Er zijn geen slachtoffers onder de Britten. Voorts is een spoorweg buiten Suez beschadigd door een ontploffing. Vierhonderd Britse parachutisten zijn het zoetwaterkanaal overgestoken om het dorp Hoessein Abdalla te onderzoeken naar wapens en verzetsstrijders. Er werd niets gevonden.

In de loop van Zondagavond werden voor de Egyptische radio teksten uit de Koran voorgelezen als rouw voor de omgekomen Egyptenaren, zulks onder dwang van hun verwanten. In Cairo trokken studenten door de straten en gelastten alle amusementsbedrijven te sluiten als rouwbetoon.

De Egyptische regering heeft Engeland in een nota het recht ontzegd om tussenbeide te komen ten behoeve van de uit Cyprus afkomstige Britse onderdaan Nicolaas Papastratis, die uit het land gewezen is. De betrokkene wordt „strikt genomen" niet als onderdaan van het Verenigde Koninkrijk erkend.

KONINKLIJKE FAMILIE KEERT VANDAAG TERUG

AMSTERDAM, 13 Jan. — De Koningin, Prins Bernhard en de drie oudste prinsessen worden in de loop van Maandagmorgen te Soestdijk terug verwacht. De terugreis zal evenals de heenreis per trein worden gemaakt.

VIJF SPIONNEN GEDOOD

PRAAG, 13 Jan. - Het Tsjechoslowaakse persbureau meldt, dat vijf beklaagden in een drie dagen geleden begonnen spionnageproces te Praag ter dood zijn veroordeeld. Drie anderen kregen levenslange gevangenisstraf.

WEINIG ACTIVITEIT IN KOREA

TOKIO, 13 Jan. — Het hoofdkwartier van de Verenigde Naties te Tokio meldt, dat vliegtuigen van de vliegdekschepen „Essex" en „Valley Forge" het verkeer op de spoorweg aan de Noordoostkust van Korea, die Wladiwostok en Charbin met het Koreaanse front verbindt, tot stilstand hebben gebracht door de spoorlijn op 124 plaatsen te treffen. Vier treinen, vier locomotieven, 48 vrachtauto's en negen bruggen werden vernield of beschadigd.

BURGERLUCHTVAART BREIDT ZICH SNEL UIT

MONTREAL, 14 Jan. — Naar de Organisatie van de internationale burgerluchtvaart mededeelt, heeft het civiele luchtverkeer in 1951 een opmerkelijke uitbreiding ondergaan. Er werden in het afgelopen jaar tweemaal zoveel passagiers en driemaal zoveel goederen vervoerd als in 1947.

Over het geheel genomen was het luchtverkeer in 1951 twintig maal zo groot als in 1937.

Er werden in 1951 ongeveer 39 millioen passagiers door de lucht vervoerd tegen 2.500.000 in 1937. De afstand, die de vliegtuigen van de burgerluchtvaart in totaal aflegden, was het afgelopen jaar 1.550 millioen kilometer tegen 269 millioen km in 1937. Het volume van het goederenvervoer door de lucht was in 1951 900 millioen tonkilometer tegen 297 millioen in 1947. De organisatie wijst erop, dat de ontwikkeling van de burgerluchtvaart algemeen is en zich niet beperkt heeft tot een bepaald gedeelte van de wereld.

VOETBAL IN NEDERLAND

'S GRAVENHAGE, 13 Jan.: — De uitslagen van de voetbalwedstrijden eerste klasse van de K.N.V.B. luiden als volgt:

AFDELING A:
Volewyckers — A.G.O.V. 0—1; E.D.O. — Frisia 0—2; Enschedese Boys — G.V.A.V. 2—4; 't Gooi — Go Ahead 0—1; Elinkwijk — Heerenveen 3—4; Haarlem — Theole 3—0.

AFDELING B:
Leeuwarden — V.S.V. en Achilles — D.O.S. afgelast; Sneek — Ajax 0—2; Wageningen — R.H.C. 2—1; Oosterparkers — Enschedé 0—0; Blauw Wit — Vitesse 0—0; Zwolse Boys — Be Quick 3—2.

AFDELING C:
D.H.e. — R.B.C. 3—4; N.A.C — B.V.V. 1—2; Eindhoven — Juliana 7—0; A.D.O. — Sittardia 7—1; Willem II — S.V.V. 4—1; Feyenoord — Quick Nijmegen 2—1; Bleijerheide — M.V.V. 2—1.

AFDELING D:
N.E.C. — N.O.A.D. 1—0; Xerxes — Sparta 0—1; Hermes — P.S.V. 1—1; Maurits — H.B.S. 0—4; V.V.V. — Limburgia 0—1; Brabantia — Longa 2—0.

CARIBE BESTAAT VOLGENDE WEEK 13 JAAR

De Arubaanse Sportvereniging "Caribe" bestaat volgende week dertien jaar en ter gelegenheid daarvan zal op Zaterdag 26 Januari in het clubgebouw een grote feestavond worden gehouden. Het begint met een gratis cocktail-party, gevolgd door een diner voor de leden. Daarna zal er dansen zijn met het dansorkest "The Syncopathers". De heer en mevrouw Berlinsky ("The Pearl of the Orient) hebben enige "doorprizes" aangeboden. Op de feestelijk versierde tennisbaan zal kunnen worden gedanst en ook zal daar een attractieve "floorshow" zijn.

Op het ogenblik is een uitgebreid programma gereed om te worden gedrukt; het zal de leden van de jubilerende vereniging worden toegezonden.

Wij wensen nu reeds Bestuur en leden van "Caribe" geluk met de verjaardag.

— Volgens een te Hongkong ontvangen bericht uit Tsjoengking heeft de militaire controleraad te Tsjoengking op Kerstavond het katholieke legioen van Maria verboden als zijnde „een reactionnair lichaam, waarin vele speciale agenten der Nationalisten werkzaam zijn."

PONDENKOERS GEWIJZIGD

Wij vernemen van de Curaçaose Bank, dat ingaande 15 dezer de koers van het Pond is gewijzigd. In- en verkoop werden met 2 cent verlaagd. Koers: 531¼ cent voor aankoop, 537 cent voor verkoop. De deviezen-provisie bedraagt 1¼ cent.

DE HEER GILETTE WEER OP ARUBA

De heer Gilette, die tot voor kort uitvoerige besprekingen op ons eiland voerde nopens de grootse hotelplannen en nadien naar de V.S. terugkeerde om ruggespraak te houden met zijn opdrachtgevers, is gisteren weer op Aruba gekomen. In Miami zou hij besprekingen hebben gevoerd met vooraanstaande architecten.

ZES CANDIDATEN

Het aantal candidaten voor de titel „Schoonheidskoningin Aruba 1952", die op Curacao zullen mededingen naar de titel voor het schoonste meisje van de Nederlandse Antillen (welk meisje een week de gast zal zijn van de Cubaanse Touristencommissie tijdens de in Havana te houden carnavalsfeesten) is gestegen tot zes.

Wysjinsky komt met een geheel nieuw „vredesplan" ter tafel

Hij wil o. m. verbod van atoomwapens

PARIJS, 14 Jan. — In de politieke commissie van de Verenigde Naties heeft Wysjinsky Zaterdag voorgesteld, dat zou worden besloten tot verbod van atoomwapens, zodra er een internationaal controlesysteem bestaat, door middel waarvan op de handhaving van het verbod kan worden toegezien. Dit is in afwijking van de vroegere Russische eis, dat eerst de atoombom wordt verboden en onmiddellijk daarna een controlestelsel in het leven wordt geroepen. Bij het indienen van zijn nieuwe „vredesplan" zeide Wysjinsky, dat zijn voorstel diende om enige meningsverschillen tussen Oost en West uit de weg te ruimen.

Andere belangrijke punten in de nieuwe Russische resolutie zijn: 1) aan de leden der Verenigde Naties moet worden verboden deel te nemen aan het Atlantisch blok en oorlogsbases te hebben op buitenlands grondgebied; 2) de oorlog in Korea met onmiddellijk worden beëindigd. De strijdkrachten moeten binnen tien dagen van de 38ste breedtegraad worden teruggetrokken en alle buitenlandse troepen moeten binnen drie maanden Korea verlaten; 3) de ontwapeningscommissie zal niet later dan 1 Juni een ontwerp-conventie opstellen betreffende een verbod van atoomwapens; 4) vernietiging van de bestaande voorraden dezer wapens en de instelling van een vermindering met één derde van de bewapening der grote vijf binnen een jaar; 3) een maand, nadat de atoomwapens zijn verboden en de bewapening van de grote vijf met één derde is verminderd, moeten alle staten zich onderwerpen aan een wapentelling; 6) de instelling van een internationaal orgaan voor toezicht op het verbod van atoomwapens, de vermindering van de bewapening en de wapentelling. Het orgaan zal het recht hebben op elk gewenst ogenblik inspectie te houden, maar zal zich niet mogen mengen in de binnenlandse aangelegenheden van de staten; 7) het bijeenroepen van 'n wereldconferentie, niet later dan 15 Juli, ter bespreking van de vermindering van wapens en strijdkrachten en het verbod van atoomwapens; 8) de grote vijf dienen onder elkaar een vredespact te sluiten en andere staten uitnodigen daaraan deel te nemen.

De Amerikaanse afgevaardigde Ernest Gross beloofde, dat zijn delegatie, wanneer zij de resolutie onder ogen krijgt, niet de gehele nacht wakker zal blijven van het lachen. Gross zag in Wysjinsky's woorden echter weinig tekenen van vooruitgang. Wat Wysjinsky over Korea had gezegd kwam volgens Gross neer op een verzoek aan de commissie om terug te komen van haar besluit om de bespreking van de Koreaanse kwestie uit te stellen.

De Engelse afgevaardigde Selwynn Lloyd opperde, dat Wysjinsky zijn ontwapeningsvoorstellen en het voorstel tot duurzame controle zou voorleggen aan de ontwapeningscommissie, die de Algemene Vergadering Vrijdag had ingesteld, en herhaalde de Britse belofte om elk voorstel te zullen bestuderen, dat de Sovjet-Unie te goeder trouw indient.

De vergadering werd tot Maandagmiddag verdaagd.

TUKKERS·SPORTKRONIEK

Elftallen Lago en Dominicuscollege behielden hun overwicht

Finale biljart-tournooi komt in zicht

Zondagmorgen vond in de Rio Bar de demifinale plaats om het biljartkampioenschap van Aruba, tussen Mario S. Arends en F. Osorio. De winnaar van deze wedstrijd moest in de finale uitkomen tegen de heer Contran Arends die zich vorige week reeds in de finale geplaatst had.

Na een spannende strijd won Osorio van de heer M. S. Arends, met een score van 150 tegen 130.

Daar nog enige wedstrijden in de andere klassen gespeeld moeten worden zal de finalewedstrijd plaats vinden op Zondag 27 Januari a.s. in de Rio Bar waarna de prijzen aan al de winnaars van dit tot heden zeer goed geslaagde tournooi zullen worden uitgereikt. Hieromtrent komen wij nog nader in onze sportkroniek terug.

Harde en frisse strijd tussen Lago-elftal en de A.P.M.

Zondagmiddag vond op het terrein van de A.P.M. een voetbalwedstrijd plaats tussen het Lago-elftal en dat van de A.P.M. Te omstreeks half vijf als scheidsrechter Westerink Sr. het beginsignaal geeft hebben zich vrij veel bezoekers lang de lijnen geschaard. Er ontwikkelt zich spoedig een harde strijd. De kleine Chirino die als linksbinnen bij de Lago is opgesteld geeft een zeer goede partij. De voorhoede van de Lago speelt een open aanvalspel waarmede de A.P.M. achterhoede heel wat werk heeft. De Arend speelt te veel door het midden waardoor de Lagobacks gemakkelijk spel hebben. Na ongeveer 15 minuten vangt de kleine Chirino een van rechts aangegeven bal prachtig op en geeft dan keurig door naar de vrijstaande middenvoor. Deze bedenkt zich geen moment en even lat re is het 1—0 voor de Lago. Het spel is fors maar blijft sportief. De A.P.M. stelt alles in het werk de achterstand in te halen. Het mag niet gelukken. Het vertoonde spel is te kort en daarmede is de hechte Lagoverdediging nu eenmaal niet te vangen. Rust gaat in met een 1—0 voorsprong voor de Lago.

In de tweede helft hetzelfde enthousiaste frisse spel. Het publiek geniet van deze faire doch harde strijd. Precies 6 minuten na de rust is het de linksbinnen van de Lago die doorbreekt en een hard schot inzendt dat de APM-keeper totaal verrast. 2—0 Dat ziet er donker uit voor de A.P.Mers. Zij laten de moed niet zinken en zetten er nog een schepje bij op. De middenhalf Helmund zet herhaaldelijk de vleugels aan het werk en hierdoor worden de A.P.M.-aanvallen gevaarlijker. Het duurt dan ook niet lang of de Arend linksbinnen stopt een van de rechtervleugel komende bal, drijft dan even door en schiet hard en laag in. De Lagokeeper laat zich vallen doch de bal verdwijnt onder hem door in het net. 2—1.

Dat brengt leven in de brouwerij. Hard vallen de A.P.Mers daarna aan. Zij zwoegen voor de gelijkmaker. Als het spel wat al te fors wordt moet de scheidsrechter even ingrijpen. Hier en daar een vrije schop voor gevaarlijk en soms ruw spel brengt de gemoederen weer wat tot bedaren. Als bij een der aanvallen de A.P.M. middenvoor ongeveer 20 minuten voor het einde de bal toegespeeld krijgt schiet hij hoog in en de stand is gelijk. 2—2. Hierna volgt een enthousiaste strijd om het winnende doelpunt. De A.P.M. is voortdurend in de aanval doch het schieten is slecht. Een onverwachte doorbraak van de Lagolinkervleugel brengt verwarring in de Arend achterhoede. Zonder aangevallen te worden rent deze speler op het A.P.M. doel af. Als Helmund de achterhoede te hulp wil schieten is het reeds te laat. Hoog in de linkerhoek verdwijnt het leer in het doel. 3—2 voor de Lago. Wel trachten de A.P.Mers nog de achterstand in te halen doch tegen een heel verdedigend Lagoteam is daar geen denken aan. Het einde komt met een 3—2 overwinning voor de Lago.

Van de Veteranen- en Kantoorcompetitie

Zaterdagmiddag terwijl de mannen van de Politie de strijd aan hadden gebonden tegen de leeraren van de Julianaschool kwam Pluvius te voorschijn en zwaaide ongeveer 15 minuten lang zijn scepter. Na zijn vertrek liet hij een nat en glad terrein achter; toch mocht dit niet verhinderen dat de wedstrijd lustig werd voortgezet. Het Politieelftal dat met enige nieuwe gezichten verscheen speelde stukken beter dan dat wij de laatste wedstrijden van haar gezien hebben. De Julianaschool zette onmiddellijk na de aanvang een enthousiast offensief in dat met twee doelpunten van Snoek en Diefenthaler beloond werd.

Na de rust trokken de mannen van de sterke arm van leer en de onderwijzers moesten af en toe alle zeilen bijzetten om deze Hermandad-volgelingen van het lijf te houden. Het gelukte gedeeltelijk doch niet zonder klerenscheuren.

Twee doelpunten brachten de stand op gelijke voet. Tot het einde bleef deze gelijke stand gehandhaafd waardoor de Politie haar eerste winstpuntje in deze competitie in de wacht sleepte.

Mercurius op de loop voor Pluvius

Zelden hebben wij de volgelingen van Mercurius zo hard zien lopen als Zatermiddag op het R.C.A.-terrein. Na ongeveer 6 minuten gespeeld te hebben tegen de Emanbank kwam Pluvius op het toneel. Een mooie gekleurde boog voor zich stuwende kwam hij in volle vaart op het R.C.A.-terrein af. Stromen hemelwater maakte dat de Mercurianen, de volgelingen van de Stafdragende Mercurius het op een lopen zetten, bal en scheidsrechter achter zich latende. Ook de Emanspelers maakten benen. Na een kartier lang geregend te hebben droop hij langzaam af en vol goede moed, met wat natte ledematen werd de strijd op het natte en gladde terrein voortgezet.

Het is een aardige strijd geworden. Ongeveer 10 minuten na de hervatting bracht de linksbinnen van de handelaren de stand op 1—0. Het Eman elftal zette daar-

(Vervolg op pag. 4)

De Arubaanse Indianen leefden van houtkap en handel

Uit de Spaanse tijd is weinig bekend

door
Dr JOHAN HARTOG

De Caiquetio's, waartoe de oude Arubanen naar alle waarschijnlijkheid behoorden, vormden een vreedzaam volk, dat leefde onder leiding van een sjamaan, d.w.z. de priester-medicijnman-profeet, doch gezien de vlottende bevolking en het feit, dat er maar zo weinig Indianen op Aruba waren, doet veronderstellen, dat het dorpshoofd tevens priester was. Zulke dorpjes moet men zich ook niet al te groot voorstellen. Een vijftig, zestig mensen bij elkaar zal al een aardig plaatsje zijn geweest.

De tekeningen der Indianen, die men op Aruba op ongeveer dertig verschillende plaatsen aantreft, o. m. bij La Fontein, Canashito en op Seroe Plat, zijn naar de mening van de Indianenkenner prof. C. N. de Goeje, geen eigenlijk schrift. Voor zover er een betekenis achter zat, was het vermoedelijk een magische bedoeling. De verfstof voor deze tekeningen werd op Aruba gevonden.

De Indianen leefden niet altijd in pais en vree met elkander, getuige de nederzetting van een groepje Indianen, reeds in de Hollandse tijd, op Alto Vista, tussen Noord en de zee, waar zij een dorpje stichtten van houtkappers en handelaars. Aruba was vroeger meer begroeid dan thans. De bevolking was toen reeds gekerstend en Alto Vista werd de plek, waar, zoals we vroeger in de Arubaanse Courant schreven, in 1750 de eerste kapel van Aruba werd ingezegend.

Het bleven steeds trekkende en kleine groepjes. Zo gering, dat de recente publicatie van dr E. Nordlohne twijfel uitspreekt aangaande de juistheid van de populaire opvatting, dat de Indiaanse inslag van de Arubaanse bevolking toe te schrijven zou zijn aan afstamming van de oorspronkelijke Arubaanse Indianen.

Weinig bekend uit de Spaanse tijd

Over de bevolking van Aruba ten tijde der Spaanse bezetting — en dat is meer dan een eeuw — zijn practisch geen gegevens te achterhalen. Het enige getuigenis, dat wij omtrent de bevolking ten tijde der Spaanse overheersing konden achterhalen, is van Johannes de Laet, die in 1630 schreef, dat Aruba toen slechts werd „bewoondt by weynigh Indianen ende eenighe Spaegniaerden". Deze mededeling van De Laet krijgt groter waarschijnlijkheid, sedert dr I. Wright het Archivo General de Indias in Sevilla doorploegde en bevond dat de daar betreffende onze Antilliaanse geschiedenis aanwezige bescheiden „de nauwkeurigheid van de Nederlandse standaardwerken, vooral van De Laet en Wassenaer bevestigen".

Eed voor vestiging op Aruba

Aruba is steeds een dun bevolkt eiland geweest, welks bewoners bovendien fluctueerden. Er heeft altijd een levendige uitwisseling van producten (hout, huiden, vellen, paarden en ezels) bestaan met de overwal, maar ook een uitwisseling van mensen, die nu eens hier, dan weer ginds woonachtig waren. Het plan om van Aruba uit onder de Papiament sprekende bevolking van Paraguaná te missioneren, werd hiervoor (A.C. 7 Jan. 1952- reeds vermeld. De Arubanen spraken trouwens ook hun taal.

Omstreeks 1670 liet de Westindische Compagnie op Aruba het gezag uitoefenen door een onderofficier, die samen met zijn paar wachters of ruiters het blanke element vertegenwoordigde. Kleine Indianennederzettingen had men in deze tijd in Savaneta, waar in de buurt de commandeur woonde, en Santa Cruz, terwijl ook langs de Noordkust wat Indianennederzettingen zijn gesignaleerd.

Er was geen vrije vestiging toegestaan op Aruba, zodat het blanke element de eerste tijd zeer gering bleef.

Omstreeks 1750 mag men aannemen, dat onder beperkende voorwaarden vestiging was toegestaan Wij vernemen van Moses Salomon Levi Maduro, vermoedelijk de eerste en lange tijd enige Jood op het eiland Aruba, dat hij in 1754 een daartoe opgestelde eed moest afleggen, doch er zijn geen gegevens dat deze eed anders dan door Maduro is afgelegd. Het bleef moeilijkheden opleveren om zich op Aruba te vestigen, want had Maduro in 1754 toestemming gekregen, in 1768 en 1772 worden soortgelijke verzoeken afgewezen, dan wordt er weer eens een ingewilligd, waarna Directeur Johannes de Veer die in 1782 werd benoemd, het algehele verbod uitvaardigde.

Afgedankte militaire

Over de sterkte der bevolking weten wij in deze tijd nog weinig met zekerheid. De achttiende eeuwse bevolkingsboekhouding was onbetrouwbaar. Menkman veronderstelt, dat zij ook in deze tijd nog steeds uitermate vlottend was, terwijl het gevariëerde naar landaard en herkomst naar voren gaat treden.

De stand der ambachtslieden, kleine neringdoenden enz. werd versterkt door afgedankte militairen. Nog in 1790 werd in het moederland een regeling gepubliceerd nopens het „voor schelm aan wal zetten" in de Westindische koloniën van gestraften van 's Lands schepen van oorlog.

Dat deze vermenging der bevolking overigens niet al te snel plaats vond, bewijze het feit, dat in het begin der vorige eeuw op Aruba nog blanke creolen van zuiver Nederlandse afkomst leefden.

Naast deze blanken van Europese origine waren er bij het begin van de negentiende eeuw op Aruba nog ruim vijf honderd „echte" Indianen, die volgens Menkman nog wel niet alle gedoopt zullen zijn geweest.

— Twee Spaanse acrobaten, die voor het eerst als „levende kogels" in een circus te Belfast werden afgeschoten, kwamen in de apparatuur van de trapeze terecht. De ene, een meisje, viel 20 meter en de ander kwam ongelukkig in het vangnet terecht. Beiden zijn naar het ziekenhuis overgebracht.

GIDS VOOR GAASTERLAND

Als wij de naam „Gaasterland" vermelden, zullen vele lezers zich ongetwijfeld afvragen: wat is dat nu weer? Het zou niet in ons zijn opgekomen om U een en ander te vertellen over deze prachtige streek in de Nederlandse provincie Friesland, indien wij niet toegezonden hadden gekregen de uitvoerige touristengids voor dit schone oord. Uw redacteur kent Gaasterland heel goed en het valt hem gemakkelijk de buitengewone schoonheid van die Friese hoek te bezingen.

Het gidsje ziet er zeer aantrekkelijk uit, maar het moet ons van het hart, dat de uitgeefster (Vereniging voor Vreemdelingenverkeer) meer zou hebben bereikt, indien inplaats van de tekeningen enige foto's waren opgenomen.

Verlofgangers raden wij gaarne aan eens een kijkje in Gaasterland te gaan nemen; zij doen er goed aan eerst het touristengidsje aan te vragen bij V.V.V. Gaasterland, Balk (Fr.). Het is een kosteloze uitgave, waarin zich een overzichtelijke kaart bevindt.

HET VLUCHTELINGEN-VRAAGSTUK

PARIJS, Jan.: De Hoge Commissaris der Verenigde Naties voor vluchtelingen, de Nederlander dr G. J. van Heuven Goedhart, heeft in de sociale commissie der V.N. verklaard, dat er na het opheffen van de Internationale Vluchtelingen Organisatie (I. R.O.) nog tenminste 1.250.000 vluchtelingen hulp nodig zullen hebben.

De voortdurende stroom vluchtelingen in de landen in Centraal Europa, 15.000 — 20.000 per jaar, noemde Van Heuven Goedhart de voornaamste belemmering voor een snelle oplossing van het vraagstuk.

Hij deelde mee, dat zijn bureau bijkantoren heeft in Bonn, Wenen en Washington. Hij hoopte deze maand een bijkantoor in België te openen, gevolgd door kantoren in Griekenland en Italië.

Om de nadruk te leggen op de urgentie van het vraagstuk deelde de Hoge Commissaris mee, dat 'n Britse tuberculose-specialist ongeveer 400 gevallen van t.b.c. had gevonden onder vluchtelingen.

De Deense afgevaardigde Finn Friis verklaarde, dat de Algemene Vergadering der V. N. de Hoge Commissaris de middelen dient te verschaffen om zijn werk te doen. Denemarken had geen bezwaar tegen het instellen van een fonds, aldus Friis, die hieraan echter toevoegde, dat zijn land voorbehoud maakt ten aanzien van eventuele bijdragen tot dit fonds.

DE UTRECHTSE JAARBEURS

Opening Amsterdam-Rijnkanaal van zeer groot gewicht

MR. MILIUS BREEKT LANS VOOR LIBERALISATIE PERSONENVERKEER

Op 21 Mei 1952 zal de officiële opening plaats hebben van het nieuwe Amsterdam-Rijnkanaal. De afstand van Amsterdam tot de Duitse grens wordt daardoor met bijna 40 km verminderd. Bovendien zal de grote schutsluis te Tiel een aanzienlijke tijdsbesparing mogelijk maken. In het nieuwe kanaal is sedert het ogenblik waarop in 1935 met de werkzaamheden werd aangevangen, een bedrag van ruim 150 millioen gulden geïnvesteerd. Dat men ondanks de moeilijke financiële positie ertoe is overgegaan, grote bedragen voor het kanaal te reserveren, levert het bewijs, dat alle maatregelen tot verbetering van het Nederlands-Duitse goederenverkeer in Nederland van het grootste bebelang worden geacht. Met deze opmerking ving Mr. J. Milius, Directeur van de Utrechtse Jaarbeurs, zijn rede aan, die hij heden (11 December) voor de leden van de Kamer van Koophandel te Wiesbaden (Duitsland) uitsprak.

Ten aanzien van de Utrechtse Jaarbeurs merkte Mr. Milius op, dat de Duitse industrie onder de buitenlandse deelnemingen de eerste plaats inneemt. Dit ontlokte een vooraanstaand Duits publicist de opmerking, dat Utrecht kan worden beschouwd als de grootste Duitse exportbeurs.

Naar aanleiding van een opmerking van een vertegenwoordiger van de Noord-Beierse industrie, dat de Utrechtse Jaarbeurs geen gelegenheid bood op representatieve wijze aan de Jaarbeurs deel te nemen, deelde Mr. Milius mede, thans een bijzondere maatregel te hebben getroffen, teneinde uit de impasse te geraken. Zolang er geen officiële regeringsinstantie in West-Duitsland is, die zich met de organisatie van een officiële collectieve inzending kan belasten, zal de Utrechtse Jaarbeurs deze organisatie tijdelijk zelf ter hand nemen, voor zover de firma's door ruimtegebrek niet in de branche-expositie kunnen worden opgenomen.

De tweede maatregel om tegemoet te komen aan de surplusvraag naar ruimte, meent de Jaarbeurs te vinden in het houden van een aparte internationale Agrarische Jaarbeurs van 1—7 Mei 1952 en een vakbeurs voor meubelen en woningtextiel, welke zal samenvallen met de viering van het 40-jarig bestaan van de Centrale Bond van Meubelfabrikanten, van 4—8 Februari a.s.

Verschuivingen in het handelsverkeer.

De voordelen van het nieuwe kanaal, doch niet minder de be-

(Vervolg op pag. 4)

VERSLAG H. B. U. III (slot)

Loffelijke pogingen Nederlandse Export naar Antillen op te voeren

Deviezenpositie liet zich gunstig aanzien

„Aangezien de cijfers ter zake van de in- en uitvoer van aardolie en aardolie-producten de Antilliaanse belastingsbalans niet beïnvloeden, daar de verrekening van de daarmede gemoeide bedragen via de buitenlandse kantoren der op Curaçao en Aruba gevestigde oliemaatschappijen geschiedt, mag, hoewel bij de hiervoren weergegeven cijfers het totaalbedrag der importen elk jaar dat der exporten te boven gaat, hieruit niet de conclusie worden getrokken, dat de belastingsbalans der Antillen telkenmale een tekort zou uitwijzen. Voor de import en export van machinerieën geldt voor het overgrote deel van de bedragen hetzelfde, aangezien deze machinerieën hoofdzakelijk voor de oliebedrijven uit het buitenland worden aangevoerd, respectievelijk door haar naar elders worden verscheept" — aldus vervolgen wij ons uittreksel uit het jaarverslag van de Hollandsche Bank Unie over het boekjaar 1950—1951.

„Het importoverschot, dat resteert indien bovengenoemde twee categorieën buiten beschouwing worden gelaten, wordt ruimschoots gedekt door de zeer aanzienlijke geldbedragen, welke de beide olie raffinaderijen naar de Antillen laten transfereren voor de exploitatie harer bedrijven, alsmede door de inkomsten, welke de Antillen genieten uit hoofde van dienstverlening in de havens van Curaçao en Aruba.

Nog steeds wordt getracht de Nederlandse export naar de Antillen op te voeren en Aruba en Curaçao tot stapelplaatsen voor Nederlandse producten te maken, ter bevordering van een snelle levering dier goederen naar de omliggende landen".

Staatsfinanciën.

„De laatste jaren vertoonden de Gouvernementsuitgaven een gestadige stijging, doch de — ontvangsten konden steeds daarmede in evenwicht worden gehouden. De begroting van het afgelopen jaar leverde een tekort op van ongeveer Cfl 3.000.000,—, enerzijde mede als gevolg van het feit, dat in de laatste jaren een programma van grote publieke werken onder handen was genomen. In verband met het tijdsbestek van uitvoering hiervan was de financiering zeer zwaar, wellicht te zwaar geworden voor 's Lands draagkracht. Anderzijds vertoonden de kosten van de gewone diensten een immer voortschrijdende stijging.

Dit tekort zal door noodzakelijke bezuinigingen op de uitgaven moeten worden gedekt, aan welke methode de Regering de voorkeur geeft boven uitgifte van een lening. Om in de toekomst de begroting sluitend te houden, wordt de invoering van een vermakelijkheidsbelasting in overweging genomen."

Belastingen.

„In het afgelopen jaar waren de ontvangsten uit hoofde van de winst- en inkomstenbelasting naast de invoerrechten wederom de voornaamste bron van inkomsten. Het verloop van de jaarlijkse opbrengst der genoemde belastingbronnen was sedert 1946 als volgt:

	Winstbel. n.v.:	Inkomstenbel:
1946	ƒ 6.869.000,—	ƒ 5.185.000,—
1947	ƒ 7.274.000,—	ƒ 6.530.000,—
1948	ƒ 8.648.000,—	ƒ 7.853.000,—
1949	ƒ 9.335.000,—	ƒ 10.693.000,—
1950	ƒ 11.468.000,—	ƒ 10.754.000,—

In het verslagjaar werd de schuld van Nederland aan de Nederlandse Antillen geheel afgelost. Eind Juni 1951 begaf zich wederom een financiële commissie van de Antillen naar Nederland teneinde verschillende problemen van financiële aard met het moederland te bespreken".

Circulatiebank.

„De daling in de bankbiljettencirculatie zette zich gedurende het jaar 1950 voort. De vermindering per ultimo 1950 tegenover ultimo 1949 bedroeg ruim ƒ 2.500.000,—. In het goudbezit van De Curacaose Bank kwam geen verandering. Hoewel een gedeelte van dit goudbezit nog niet gerevalueerd werd (zodat in dit bezit nog een stille reserve van enige millioenen guldens schuilt), was de bankbiljettencirulatie voor 104% door goud gedekt, waaruit de sterke positie van de Curacaose gulden blijkt. De Curacaose Bank sloot haar boekjaar af met een netto winst van ruim ƒ 400.000,—, welke aan de reserves werd toegevoegd. De totale reserve der circulatiebank bedroeg daardoor per 31 December 1950 ruim ƒ 1.480.000,—."

Deviezenmarkt.

„Alhoewel de deviezenpositie van de Nederlandse Antillen, vooral ten aanzien van de harde valuta's, geen enkele reden tot bezorgdheid geeft, wordt het, zolang geen vrije omzetting van de voornaamste internationale valuta's mogelijk is, wenselijk geacht de deviezenbepalingen, welke voor de invoer van goederen reeds op soepele wijze worden toegepast, te handhaven, teneinde de controle op de besteding der verstrekte valuta's te behouden en eventuele kapitaalvlucht te kunnen voorkomen.

Ten aanzien van de zwakke valuta's wordt opgemerkt dat de saldi hierin thans nagenoeg zijn uitgeput, waardoor de aankopen in zwakke valuta-landen in feite ten koste van het Antilliaanse harde valutabezit geschieden. Handhaving van de deviezencontrole is mede hierdoor alsnog geboden.

In het afgelopen jaar werden in beperkte mate effectenbeleggingen in harde valuta toegestaan, mits de effecten onder berusting van de plaatselijke banken bleven.

Terloops zij hier nog opgemerkt, dat de nieuwe politieke constellatie der Nederlandse Antillen, waarbij de verschillende eilanden en eilandengroepen een grote mate van zelfstandigheid verkrijgen, geen verandering brengt in het systeem van de bestaande deviezencontrole, welke evenals voorheen centraal op Curacao voor het gehele Antillengebied wordt uitgeoefend".

UITSLAG EXAMENS

De uitslag van de examens Moderne Bedrijfsadministratie, Boekhouden en Handelscorrespondentie, uitgaande van de Nederlandse Associatie voor Practijkexamens gehouden op Curacao en Aruba op 11 en 12 December 1951, is als volgt:

Moderne Bedrijfsadministratie:

CURACAO:

Geëxamineerd: 1 candidaat, Afgewezen: 1 candidaat.

ARUBA:

Geëxamineerd: 1 candidaat, Afgewezen 1 candidaat.

Boekhouden:

CURACAO:

Geëxamineerd: 15 candidaten, Afgewezen: 14 candidaten; Geslaagd 1 candidaat, t.w.: Wilfred Hendrik Rooyer.

ARUBA:

Geëxamineerd: 7 candidaten. Afgewezen: 3 candidaten. Geslaagd: 4 candidaten, t.w.: Karl Heinz Bosse. Angel Colina, Johan Martin Meelies en Hendrik Timmer.

Nederlandse Handelscorrespondentie:

CURACAO:

Geëxamineerd: 18 candidaten. Afgewezen: 15 candidaten. Geslaagd: 3 candidaten, t.w.: Suzanna Leono Petronella Duits, Edmundo Flores en Teunis Smit.

Engelse Handelscorrespondentie:

CURACAO:

Geëxamineerd: 7 candidaten. Afgewezen: 4 candidaten. Geslaagd: 3 candidaten, t.w.: Bob Fijnje, Marie Adolfina Loe en Frank Eusebio.

ARUBA:

Geëxamineerd: 4 candidaten. Afgewezen: 2 candidaten. Geslaagd: 2 candidaten, t.w.: Jan Karduks en Alfredo Rosenstand.

DE JAARBEURS

(Vervolg van pag. 2)

langrijke economische verschuivingen die zich in de laatste jaren in Nederland hebben voltrokken, zo vervolgde Mr. Milius, zullen niet nalaten hun invloed te doen gelden op de toekomstige ontwikkeling van de Nederlands-Duitse handelsverhoudingen. De industrialisatie heeft in Nederland haar loop genomen en is niet meer te stuiten. Onder de dwang der omstandigheden — bevolkingsdruk en betalingsbalans — zal zij een wezenskenmerk van de Nederlandse volkshuishouding worden, waarmede in de toekomst terdege zal moeten worden rekening gehouden.

Uitvoerig stond Mr. Milius stil bij de gunstige ontwikkeling van het handelsverkeer tengevolge van de liberalisatie. In 1950 heeft, aldus spreker, Nederland voor een bedrag van meer dan een milliard gulden naar Duitsland geëxporteerd en uit dit land voor ruim 900 millioen gulden ingevoerd. Duitsland was in dit jaar onze grootste klant met 21% van onze export. Van de totale invoer nam Duitsland ca. 12% voor zijn rekening. De maatregelen, die daarna zijn genomen hebben de handel sterk gereduceerd. Alle hoop is nu gevestigd op het komende jaar, als in Januari 54% van het handelsverkeer weer in vrijer banen zal worden geleid.

De Rijnvaart achtergebleven

De ontwikkeling van de Rijnvaart — de zo belangrijke slagader van de Nederlandse en Duitse welvaart — heeft geen gelijke tred gehouden met de opbloei van het verkeer. De vervoerscijfers op de Boven-Rijn vertonen echter een gunstiger beeld dan die op de Beneden-Rijn. Tal van moeilijkheden remmen de normale ontwikkeling. In het bijzonder het nieuwe „Wertzoligesetz" levert een onderwerp van critiek. Als gevolg van deze maatregel zijn de goederen die via de Rijn worden ingevoerd, hoger in prijs dan de goederen welke via een Duitse zeehaven en per spoor de Boven-Rijn bereiken. Mr. Milius toonde zich een voorvechter voor de afschaffing van kunstmatige versperringen van het Rijnvaartverkeer en wees erop, dat de Nederlandse instanties, welke revenuen uit de Rijnvaart ontvangen, moeten worden gerekend tot de opdrachtgevers van tal van Nederlandse ondernemingen, die koopkrachtige afnemers vormen voor de Duitse industrie.

Liberalisatie personenverkeer gewenst.

Een krachtig pleidooi voerde spreker voor een grotere liberalisatie van het goederen- en personenvervoer. Van de natuurlijke hulpbronnen kan, aldus inleider, alleen dan volledig worden gebruik gemaakt, indien daarbij de grootst toelaatbare vrijheid van handelen kan worden gewaarborgd. Liberalisatie is echter, behalve een techniek, veeleer een geestelijk rijpingsproces, waarbij de geest ontvankelijk wordt gemaakt voor een uitstijgen boven het niveau van het nationale egoïsme.

In de gedachte van de liberalisatie past dan ook het verzoek dat tegelijkertijd bij de regeringen van de Bondsrepubliek en van Nederland is ingediend, zo spoedig mogelijk te komen tot afschaffing van de tot nu toe nodig gebleken pasvisa. Dit verzoek, ingediend door de Nederlands-Duitse Kamer van Koophandel, werd ondersteund door de besturen van alle Kamers van Koophandel aan de Duitse of de Nederlandse zijde van de grens.

DEBATINGCLUB „SUCCES"

Op de op Dinsdagavond gehouden algemene ledenvergadering van de debatingclub „Succes" werd de heer E. E. Goedhoop voor de derde achtereenvolgende maal als voorzitter gekozen. De beide andere Bestuursleden zijn thans de heren R. de Freitas (Granaatappelstraat 2, Dakota) en Th. Kerk.

De club komt wekelijks, en wel elke Dinsdagavond om half negen, bijeen in het leslokaal van de heer Brown en een ieder is welkom.

Nog steeds kunnen nieuwe leden zich opgeven bij een der Bestuursleden of op een der bijeenkomsten van de club.

KERSTFEEST VOOR DE GEVANGENEN

Ons werd verzocht mede te delen, dat de bewoners van het Huis van Bewaring op de avond van de eerste Kerstdag op bescheiden wijze het Kerstfeest hebben kunnen vieren. De Stichting voor Reclassering en Kinderbescherming, die de avond had voorbereid, heeft van vele handelaren steun ontvangen in natura en geldelijke bijdragen. Het gevangenismenu zag er voor die gelegenheid echt feestelijk uit, de jeugdige gevangenen kregen speelgoederen en de aalmoezenier, Pater van der Vaart, draaide enige films.

NIEUWS IN HET KORT:

— Nabij Sosa in Saksen is door premier Grotewohl een stuwdam geopend, waardoor het district Aue van water en electriciteit voorzien zal worden. Het meer achter de dam bevat zes millioen kubieke meter water. De dam werd gebouwd door 1.600 arbeiders en 24.000 vrijwilligers uit alle delen van de bevolking.

— Twee Britse soldaten van het garnizoen van Berlijn, die 8 November deserteerden, hebben volgens een bericht van Tass in Oost-Duitsland om asyl verzocht.

— Volgens de "Daily Mail" heeft de Sovjet-Unie aan Nepal evenals Zwitserland en Engeland verzocht een expeditie naar de top van de Mount Everest te mogen zenden. Volgens het blad zullen de drie landen een „wedren naar het dak van de wereld" houden. Mogelijk voegen de Zwitserse en Britse expedities zich bij elkaar.

TUKKER'S SPORTKRONIEK

(Vervolg van pag. 1)

na er een schepje bij op en Slot en zijn mannen kregen het even hard te verantwoorden. Tijdens dit offensief gelukte het de Emanlinksbinnen met een goedgericht schot de stand op gelijke voet te brengen. 1—1. Ondanks de gladheid van het terrein wordt er vrij snel gespeeld. Het openspel van de Mercurianen brengt de Emanverdediging in gevaar.

Als de linksbinnen Develing de bal te pakken krijgt schiet hij op 30 meter afstand hoog op het doel. De keeper die het leer klaarblijkelijk te laat ziet aankomen reageert te laat en het is 2—1 voor de handel. Met deze stand gaat de rust in.

Gedurende de tweede helft is het bankeltal het meest in de aanval. Hun spel is echter tekort. Een goede aanval wordt door de scheidsrechter onderbroken door een vrije schop tegen een der spelers die ondanks waarschuwing doorging achter de rug van een tegenstander op onsportieve wijze te roepen en zo nadeel aan het spel toebracht. De middenlinie van de handel begaat dan de fout teveel naar achteren te trekken waardoor de druk op het Mercuriusdoel groter wordt. Het duurt dan ook niet lang of de gelijkmaker licht achter de keeper in het doel. 2—2. Hierna ontwikelt zich een poosje een felle strijd om het winnende doelpunt. De Emanvoorhoede heeft hier de beste kans. De linksbinnen krijgt de bal toegespeeld, passeert enige tegenstanders zet voor en even later is de stand 3—2 voor de Emanbank. Met deze stand komt het einde van deze aardige strijd.

Rectificatie

In ons blad van Vrijdag werd per abuis de datum van de Algemene Ledenvergadering van de Aruba Voetbalbond verkeerd vermeld. Deze vergadering vindt plaats op Donderdag 24 Januari in het muzieklokaal aan de oude Ruitweg naast het Dominicuscollege te Oranjestad. De vergadering zal om 8 uur n.m. aanvangen.

Dominicuscollege sterker dan Elmar

Voor de Veteranen en Kantoorcompetitie werd Zaterdag op het laatste moment nog de wedstrijd Dominicuscollege tegen Elmar vast gesteld. De Aruba Jrs en de Douane moesten vanwege een sterfgeval verstek laten gaan. De wedstrijd had een sportief verloop en werd door het beter combinerende Dominicuscollege met 2—1 gewonnen.

WEER EEN AMATEURSAVOND

Op Vrijdag 31 Januari zal onder auspiciën van de Sociedad Bolivariana in haar clubgebouw een amateursavond worden georganiseerd. Het is nog niet bekend wie de medewerkenden zullen zijn. Naar verluidt, zullen enige vooraanstaande Venezolanen deze avond bijwonen.

Hoeveel Oud-Padvinders zijn er op ons Eiland?

Enige maanden geleden schreven wij over de pogingen van de heer J. Casper Prinsenstraat 29 n te San Nicolas, om te komen tot het bijeenbrengen van de oud-padvinders op ons eiland. Hij heeft een aantal O.P.-ers kunnen bereiken, maar nog niet alle en daarom verzoekt hij nogmaals ALLE op Aruba woonachtige oud-leden van de padvinderij hun adres te willen opgeven. Daarna zullen nadere mededelingen worden gedaan over de oprichting van een afdeling van de „Broederschap van Oud-Padvinders".

Is die Broederschap een nieuwe organisatie? Neen, zij werkt in Nederland en elders al vijftien jaren en regelmatig komen er nieuwe afdelingen. Zij stelt zich ten doel:

1. De padvindersgedachte, neergelegd in de belofte en de wet, levendig te houden op het levenspad van de oud-padvinder.
2. Die gedachte te laten doordringen in de gemeenschappen, waarin de oud-padvinders leven en werken.
3. De oud-padvinders de gelegenheid te bieden om — onverminderd hun andere plichten — de padvinderij te steunen in hun naaste omgeving, in hun land en in de wereld.

De oud-padvinder verkent zijn levenspad individueel en op zijn wijde, doch mede op de grondslag van de padvinders-belofte en de -wet, aan welke hij eenmaal trouw heeft beloofd. De padvinders-gedachte houdt hij levendig door zijn contact met andere oud-padvinders in de „Broederschap van de oud-padvinders".

Waar hij leeft en werkt, tracht hij de padvindersgedachte te verwezenlijken, o.a. door het bevorderen van hulpvaardigheid, kameraadschap en teamgeest. De Chief-Scout gaf hem als symbolen: de rode cirkel rond het padvindersinsigne en de legende van St. George. Zijn levenshouding is zijn uniform.

In de padvinders-idealen vindt hij een bron van daadkracht en levensvreugd voor het goede levensspoor.

Wij wensen de heer Casper veel succes toe; moge weldra een organisatie van de oud-padvinders op Aruba in het leven kunnen worden geroepen!

INGEZONDEN:

P.K. is inderdaad niet op de hoogte
(Buiten verantwoordelijkheid van van de Redactie)

Met belangstelling heb ik de strijd in Uw blad gevolgd tussen de chauffeur P. K. van de Dry Cleaning en de horlogemaker R. Over en weer zijn er rake dingen beweerd.

P. K. heeft geschermd met het gezegde dat er ARUBAANS kapitaal in de Drycleaning zat. Ook hier is hij niet op de hoogte. Wij zouden hem de vraag willen stellen: Waarom zijn de bezitters van het ARUBAANSE kapitaal doende hun geld uit deze N.V. terug te vorderen??

Wanneer P.K. over ARUBAANS kapitaal spreekt, dan moet hij ook bovenstaande vraag kunnen beantwoorden.

Een ander feit is, dat een Drycleaning niet in een woonhuizenwijk, doch in een industriewijk thuis hoort; de eigenaar van de Drycleaning heeft dit ook wel begrepen, toen hij bij de vestiging op Aruba sprak over het bouwen van een fabriek in de industriewijk Dakota.

ARUBAAN

„PRINSES ROSELIJN"

Onder leiding van mej. M. Quast en de heer Jan Droog studeren leerlingen van de kop- en lagere klassen van de Julianaschool thans de kinderoperette „Prinses Rozelijn" in. Er zijn intotaal zestig medewerkenden en over enige maanden zal de eerste uitvoering kunnen worden gehouden.

Daarnaast bereiden leraren van genoemde school een ontspanningsavond voor voor ouders en leerlingen; deze avond (met judo-demonstratie, instrumentale en vocale muziek, toneel) zal waarschijnlijk de volgende maand kunnen worden gehouden.

GROOTSE SHOW IN BOLIVARIANA

Wij vernemen, dat de Touristencommissies op Aruba en Curacao goede vorderingen maken met betrekking tot de uitzending van mensen uit ons culturele leven naar het festival te San Juan. Begin volgende maand komt de Curacaose groep medewerkenden — totaal 21 personen — met een chartervliegtuig naar hier om in Sociedad Bolivariana een grootse show te geven ten behoeve van het fonds voor de uitzending van de afgevaardigden naar San Juan. De eerste uitvoering vindt op Zaterdag 2 Februari plaats, de tweede (matinee) op Zondag 3 Februari.

Over deze uitvoeringen volgen nog nadere mededelingen; de heer Ernst Bartels, die een show op Curacao heeft bijgewoond, zeide ons, dat het geheel een zeer goede indruk op hem heeft gemaakt.